

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/256/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616209895
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1616209895.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Niny Dubovskej, v právnej veci žalobcu: OTP Banka Slovensko, a.s., IČO: 31 318 916, so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava, zastúpený: Roman Kvasnica a partneri s.r.o., IČO: 36 866 598, so sídlom Žilinská cesta 130, 921 01 Piešťany, proti žalovanému: S. F., Y. XX.XX.XXXX, E. Z. C. XX, N., o zaplatenie 9 008,18 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 19.07.2019, č.k. 27Csp/329/2016-73, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku II., ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zmluvný úrok vo výške 3 771,22 eur a zmluvný úrok vo výške 20,30 % ročne zo sumy 9 008,18 eur od 17.11.2016 do 07.09.2019.

Vo zvyšnej zamietajúcej časti výroku II. sa rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcovi sa proti žalovanému priznáva nárok na plnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom Okresného súdu Malacky zo dňa 19.07.2019, č.k. 27Csp/329/2016-73 súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9 008,18 eur spolu s úrokom vo výške 1 596,87 eur, úrokom z omeškania vo výške 193,29 eur, úrokom z omeškania vo výške 1 % ročne zo sumy 9 008,18 eur od 17.11.2016 do zaplatenia a poplatky vo výške 102,87 eur, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 497, § 499, § 502 ods. 1, 503 ods. 1 a 2, § 504, § 506 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 52 ods. 1, 2, 3 a 4, § 54 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 1 ods. 1, § 2 písm. d), § 9 ods. 1 a 2 zákona 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) v znení neskorších predpisov a vecne tým, že považoval žalobu žalobcu za čiastočne dôvodnú, nakoľko v konaní bolo žalobcom preukázané a žalovaný túto skutočnosť nerozporoval, že žalovaný po poskytnutí úveru na základe Zmluvy o poistenom OTP refinanc exprese č. XXX/XXXX/XXSU zo dňa 12.09.2013 (ďalej len “Zmluva o úvere”) v sume 9 100 eur, tento úver v dohodnutých splátkach riadne a včas nesplácal. Po preskúmaní obsahových náležitostí úverovej zmluvy dospel súd prvej inštancie k záveru, že zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch. Dôvodil, že povinnosťou žalovaného bolo splácať úver v splátkach mesačne dohodnutých vo výške 228,17 eur (posledná 228,14 eur) so splatnosťou vždy k 7. dňu v mesiaci, pričom bolo povinnosťou žalovaného uhradiť prvú splátku

dňa 07.11.2013. Termín konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý na deň 07.09.2019. Poukázal na to, že žalobca v súlade s čl. VIII Zmluvy o úvere následkom omeškania sa so splácaním splátok pristúpil listom zo dňa 18.09.2014 k zosplateniu celého úveru, ktorý sa stal splatným po 10 dňoch od doručenia výzvy žalovanému, t.j. dňa 24.10.2014. Žalovaný z titulu zosplateného úveru neuhradil žiadnu platbu. Poukazujúc na uvedené vyvodil súd prvej inštancie povinnosť žalovaného zaplatiť žalobcovi zosplatenú a neuhradenú časť úverovej istiny v sume 9 008,18 eur, sumu riadnych úrokov vo výške 1 596,87 eur vyčíslených do zosplatenia úveru t.j. dňa 24.10.2014 ako vyplynulo z vyhlásenia o predčasnej splatnosti úveru zo dňa 18.09.2014 a poplatky vo výške 102,87 eur.

3. Vo vzťahu k žalobou uplatnenému zmluvnému úroku v sume 3 771,22 eur vypočítaného zo sumy istiny vo výške 9 008,18 eur za obdobie od 25.10.2014 (po zosplatení) do 16.11.2016 a kontinuálnemu zmluvnému úroku vo výške 20,30 % ročne zo sumy istiny 9 008,18 eur od 17.11.2016 do zaplatenia, súd prvej inštancie žalobu zamietol. Vychádzal z toho, že sa jednalo o plnenie zo spotrebiteľského úveru, pri ktorom žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatenia nepatrí. Súd prvej inštancie vychádzal z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) zo dňa 18.9.2012, sp. zn. ÚS IV. 476/2012, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Zároveň poukázal na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave č. 1/2019, v zmysle ktorého má veriteľ právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká a má právo len na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu. Dôvodiac uvedeným, priznal súd prvej inštancie žalobcovi titulom zmluvného úroku sumu 1 596,87 eur, predstavujúcu úrok ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti.

4. S poukazom na ust. § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 a § 10c nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.01.2013, priznal súd prvej inštancie žalobcovi vyčíslené úroky z omeškania vo výške 193,29 eur za obdobie od 07.12.2013 do 16.11.2016 vo výške 1 % ročne ako aj úroky z omeškania vo výške 1 % ročne z nezaplatennej istiny od 17.11.2016 do zaplatenia. Upozornil, že výška žalobcom uplatnených úrokov z omeškania bola nižšia ako úroková sadzba určená podľa základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky ku dňu 25.10.2014, preto mu súd prvej inštancie priznal len úroky z omeškania tak, ako si ich uplatnil.

5. Vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie citoval ust. § 255 ods. 1 a 2, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 CSP dôvodiac tým, že žalobca bol neúspešný iba v nepatrnej časti uplatneného kontinuálneho úroku po zosplatení pohľadávky, preto mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške trov ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výroku II. podal odvolanie žalovaný odôvodňujúco ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na bod 26. odôvodnenia napadnutého rozsudku s tým, že vo vzťahu k uzneseniu ÚS SR zo dňa 18.9.2012, sp. zn. ÚS IV. 476/2012, ktorým dôvodil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, podľa názoru odvolateľa nevyplýva nemožnosť úročenia poskytnutej istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úverovej pohľadávky. Citované uznesenie ÚS SR pojednáva len o tom, že ÚS SR považuje právny názor vyslovený krajským súdom za právne akceptovateľný a zrozumiteľne odôvodnený v dôsledku čoho nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva s odkazom na ustálenú judikatúru ÚS SR, ako aj že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd. Na podporu svojho názoru odvolateľ poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.05.2018, sp. zn. 12Co/167/2017-94, ktorý sa daným uznesením podrobne zaoberal v odôvodnení svojho rozhodnutia ako aj na skutočnosť, že citované uznesenie ÚS SR nie je ustálenou súdnou praxou týkajúcou sa problematiky uplatnených úrokov po zosplatení úveru. Dôvodil tiež tým, že pri vymáhaní svojich pohľadávok disponuje rozhodnutiami súdov z celej Slovenskej republiky, ktoré priznávajú veriteľovi k predčasne splatnej pohľadávke zmluvné úroky do zaplatenia (popri úrokoch z omeškania) tak, ako to vyplýva z gramatického a aj logického výkladu platných zákonných ustanovení. Poukázal zároveň aj na ust. § 261 ods. 6, § 497 Obchodného zákonníka a komentár Iura v ASPI k ust. § 497 Obchodného

zákonníka v zmysle ktorého: „Zmluva o úvere je odplatnou zmluvou, čo vyjadruje záväzok dlžníka platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov. Bezúročná zmluva o úvere je pojmovo vylúčená. (...)“ Citoval aj ust. § 502 ods. 1 a § 503 Obchodného zákonníka k čomu taktiež poukázal na komentár Iura v ASPI. Namietal, že povinnosť platiť úrok z poskytnutého úveru okrem citovaných ust. Obchodného zákonníka vznikol aj na základe zmluvných dojednaní v Zmluve o úvere. Z dôvodu, že Zmluva o úvere vyhlásením predčasnej splatnosti úveru nezanikla, nárok veriteľa voči dlžníkovi na zaplatenie zmluvného úroku tiež nezanikol a trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky, resp. do zániku Zmluvy o úvere. Mal za to, že dohodnutý úrok z ekonomického hľadiska predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi, a ktoré dlžník veriteľovi nevrátil. V súvislosti s touto tézou upriamil pozornosť na judikatúru odvolacích súdov vo vzťahu k uplatňovaniu zmluvných úrokov za dobu po splatnosti úveru, a to na rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.1.2004, sp. zn. 4Cob/146/2013 a na rozsudok Krajského súdu Nitra zo dňa 16.10.2013, sp. zn. 25Co/140/2013, podľa ktorých je dlžník povinný platiť veriteľovi zmluvný úrok od doby poskytnutia úveru až do doby vrátenia peňažných prostriedkov, a to bez ohľadu na prípadné vyhlásenie predčasnej splatnosti. Citoval z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.01.2004, sp. zn. 4Cob/146/2013: „Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatenej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia. V citovanom ustanovení § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka je upravený inštitút úrokov za poskytnutie úveru a v § 369 ods. 1 je upravený úrok z omeškania za oneskorené splatenie peňažného záväzku alebo časti tohto peňažného záväzku. Oba tieto inštitúty treba dôsledne rozlišovať. Úrok z úveru je cena peňažných prostriedkov, ktoré poskytovateľ úveru dáva do dispozície tomu kto úver prijíma na dohodnutú dobu. Úrok z omeškania je sankcia za to, že dlžník je v omeškaní so splatením peňažného záväzku z poskytnutého úveru. Z úverovej zmluvy je dlžník povinný platiť veriteľovi peňažný záväzok, ktorý pozostáva zo samotných poskytnutých peňažných prostriedkov, teda z úveru a z peňažného záväzku spočívajúceho v povinnosti zaplatiť cenu poskytnutého úveru, teda úroky. Ak je dlžník v omeškaní so splnením svojej povinnosti včas zaplatiť úver alebo úroky, dostane sa do omeškania so zaplatením úveru, alebo úrokov. Pretože ide o dva rozdielne inštitúty - úrok a úrok z omeškania, treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a na úrok z omeškania. V samotnej úverovej zmluve alebo samostatnej dohode môžu zmluvné strany dohodnúť, že budú úrok a úrok z omeškania kombinovať, môžu dohodnúť aj to, že pre prípad omeškania so splácaním úveru dohodnú zvýšený úrok z úveru oproti pôvodne dohodnutému úroku z úveru, ktorý má dlžník platiť, ak úver spláca v dohodnutých splátkach. Ak pre prípad omeškania s vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov zmluvné strany nedohodnú inú sadzbu úrokov, platí, že aj za dobu po splatnosti úveru sú úroky v rovnakej výške aké boli do splatnosti úveru. Ak je dlžník v omeškaní so zaplatením úroku aj úveru, je povinný z oboch týchto dlžných súm platiť úrok z omeškaniu. Vyplýva to aj z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je dlžník oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, avšak úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia peňažných prostriedkov do doby ich vrátenia. Znamená to, že žalobca v prejednávanej veci má nárok na úroky nielen do doby splatnosti úveru, ale do doby vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov žalobcovi, teda aj po splatnosti celého úveru. V prejednávanej veci nebolo preukázané, že účastníci konania si v úverovej zmluve dohodli zvýšený úrok po dobe splatnosti úveru, preto je žalovaný povinný platiť žalobcovi aj po splatnosti úveru alebo po splatnosti jeho jednotlivých dohodnutých splátok, úrok z úveru v rovnakej dohodnutej výške. Po splatnosti jednotlivých splátok úveru má žalobca nárok aj na úroky z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ako sankcie za omeškanie so zaplatením istiny úveru aj dohodnutých úrokov z úveru. Ani Zákon o spotrebiteľských úveroch nevyklúčil uplatňovať popri úrokoch z úveru aj úrok z omeškania, preto na vzťah úrok z úveru a úrok z omeškania je potrebné aplikovať aj pri spotrebiteľských úveroch ustanovenia Obchodného zákonníka ako lex generalis pre vzťahy založené zmluvou o úvere.“ Ďalej odvolateľ citoval aj z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 16.10.2013, sp. zn. 25Co/140/2013: „Odvolací súd zdôrazňuje, že úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, t. j. do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pričom rozhodujúce je dojednanie v úverovej zmluve, v tomto smere je významné i ust. § 6 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, dopadajúce na danú vec, podľa ktorého spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Navrhovateľ tak má právo na požadované úroky z úveru až do doby, kým odporca nevráti poskytnuté peňažné prostriedky.“ V spojitosti s úročením úverovej pohľadávky bežnými úrokmi po splatnosti istiny zo strany veriteľa odvolateľ uviedol, že úročenie spotrebiteľského úveru bežnými úrokmi až do doby vrátenia poskytnutých

prostriedkov priamo upravoval aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a nepriamo ho predpokladá aj Zákon o spotrebiteľských úveroch ako lex specialis pre oblasť spotrebiteľských úverov. Zákon č. 258/2001 Z.z. v ust. § 6 ods. 2 uvádzal, že „spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia.“ Zákon o spotrebiteľských úveroch v ustanoveniach týkajúcich sa odstúpenia spotrebiteľa od zmluvy (§ 13 ods. 3) uvádza, že dlžník (spotrebiteľ) je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny. Dôvodiac skutočnosťami uvedenými v odvolaní, žalobca posúdil právne posúdenie súdu ohľadne nároku na zaplatenie úroku len do doby splatnosti istiny úverovej pohľadávky za nesprávny. Záverom dodal, že rozhodovacia prax prvostupňových súdov vo vzťahu k rozhodovaniu o úrokoch po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru je nejednotná, nakoľko žalobca ako banka pri vymáhaní svojich pohľadávok disponuje množstvom súdnych rozhodnutí, ktoré priznávajú žalobcovi ako veriteľovi k predčasne splatnej pohľadávke zmluvné úroky do zaplatenia, napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.03.2018, sp. zn. 17Co/26/2017-120. Na základe uvedeného navrhol odvolaciemu súdu, aby v zmysle ust. § 388 CSP a v zmysle ust. § 392 CSP napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaného zaviazal, aby žalobcovi do 3 dní odo dňa právoplatnosti výroku II. rozsudku zaplatil vyčíslený úrok vo výške 3 771,22 eur a úrok vo výške 20,30 % p.a. zo sumy 9 008,18 eur od 17.11.2016 do zaplatenia.

7. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

8. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je podané (čiastočne) dôvodne.

9. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP).

10. Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Podľa ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

12. Podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.05.2014, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.05.2014, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.05.2014, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že strany sporu uzavreli dňa 12.09.2013 Zmluvu o úvere, v ktorej sa dohodli, že žalobca ako veriteľ poskytne žalovanému ako dlžníkovi účelový klasický úver v sume 9 100,00 eur, s dohodnutou bežnou úrokovou sadzbou 19,50 % ročne, so zľavou vo výške 0,80 % p.a. a 0,20 % p.a., a to len za splnenia podmienok podľa čl. I bodu 2. odsek 2 a 3 Zmluvy o úvere. Úrok v zmysle čl. I bodu 2. Zmluvy o úvere bol stanovený vo výške 20,30 % p.a., t.j. v prípade porušenia stanovených podmienok v Zmluve o úvere. V predmetnej zmluve si zmluvné strany dohodli konkrétny spôsob splácania úveru, a to v pravidelných mesačných splátkach vždy k 07. dňu kalendárneho mesiaca, počnúc dňom 07.11.2013, s počtom splátok 71, s tým, že termín konečnej splatnosti úveru pripadol na

deň 07.09.2019. Z dôvodu nesplácania úveru žalobca pristúpil listom zo dňa 18.09.2014 k zosplateniu úveru z dôvodu jeho nesplácania žalovaným riadne a včas, pričom predčasná splatnosť úveru nastala s účinnosťou ku dňu 24.10.2014.

16. Predmetom odvolacieho konania je poukazujúc na rozsah podaného odvolania (výrok II. napadnutého rozhodnutia) nepriznaný vyčíslený nárok žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatení úveru od 25.10.2014 do 16.11.2016 vo výške 3 771,22 eur a zmluvný úrok vo výške 20,30% ročne zo sumy 9 008,18 eur od 17.11.2016 do zaplatenia.

17. Je potrebné konštatovať, že súdna prax bola v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nejednotná v otázke kumulácie zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatení úveru, a to s prihliadnutím na zákonnú ochranu spotrebiteľa.

18. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), v ktorých sa výslovne riešila predmetná právna otázka, a ktoré zároveň možno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

19. Ide predovšetkým o uznesenie NS SR zo dňa 16.6.2020, sp. zn. 5 Cdo/42/2020, v ktorom NS SR vyslovil, že: „...v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ K uvedenému právnomu záveru sa pripojili aj iné senáty NS SR vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 8 Cdo/118/2020, 7 Cdo/186/2020, 2 Cdo/115/2019, 8 Cdo/237/2019, 8 Cdo/135/2020, 9 Cdo/24/2020, 8 Cdo/221/2019, 2 Cdo/241/2019. Na uvedenom právnom názore NS SR súd zotrval aj v ďalšej svojej rozhodovacej činnosti (porov. rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 208/2019, 2 Cdo 263/2019, 3 Cdo 35/2020, 5 Cdo 46/2020, 6 Cdo 56/2020, 7 Cdo 111/2019, 8 Cdo 66/2020, 9 Cdo 24/2020, najnovšie aj 4 Cdo 37/2020), a preto vyslovený právny názor v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 42/2020 možno považovať už za ustálený.

20. V prejednávanej veci pritom možno vychádzať z rovnakých záverov ako NS SR, zohľadňujúc zistený skutkový stav veci, t.j. že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zákonu o spotrebiteľských úveroch, čo je aj prípad prejednávanej veci. Zároveň je možné konštatovať, že Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere (§ 497 a nasl. Obchodného zákonníka). Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

21. NS SR vo svojom uznesení, sp. zn. 5 Cdo/42/2020 zo dňa 16.6.2020 vyslovil, že „...zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.“

22. Odvolací súd ďalej poukazuje aj na záver rozhodnutia NS SR zo dňa 16.6.2020, sp. zn. 5 Cdo/42/2020, podľa ktorého „...pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednaní nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.“

23. So zreteľom na vyššie uvedené, opierajúc sa o právne závery NS SR, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď vyslovil, že žalobca nemá nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru. V danom prípade preto bolo potrebné napadnutý rozsudok zmeniť tak, že uvedenému žalobnému nároku (spočívajúcemu v zmluvnom úroku po zosplatnení úveru) súd vyhovie. Odvolací súd však dáva do pozornosti, že v zmysle vyššie uvedeného právneho názoru má žalobca nárok na zmluvný úrok iba za obdobie vopred dohodnuté v zmluve o úvere, ktorým je doba riadneho splácania úveru t.j. do času konečnej splatnosti úveru, v danom prípade do 07.09.2019.

24. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výrok II), podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi vyčíslený zmluvný úrok vo výške 3 771,22 eur (t.j. zmluvný úrok vo výške 20,30 % ročne zo sumy 9 008,18 eur od 25.10.2014 do 16.11.2016) a zmluvný úrok vo výške 20,30 % ročne zo sumy 9 008,18 eur od 17.11.2016 do 07.09.2019 a zamietajúci výrok (II.) vo zvyšnej časti, t.j. v časti o zaplatenie zmluvného úroku od 8.9.2019 do zaplatenia, potvrdil.

25. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného a odvolacieho) podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý bol neúspešný iba v nepatrnej časti uplatneného úroku po konečnej splatnosti úveru, priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).